

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен “доктор” по област на висше образование „6. Аграрни науки и ветеринарна медицина”, професионално направление „6.4. Ветеринарна медицина” и научна специалност “Ветеринарна хирургия”.

Автор на дисертационния труд: ГЕОРГИ ВАЛЕНТИНОВ ТЕРЗИЕВ – докторант на самостоятелна подготовка към катедра “Ветеринарна хирургия” на ВМФ при Тракийски университет, гр. Стара Загора.

Тема на дисертационния труд: “Клинични и аудиографски проучвания на актуални ушни заболявания при кучетата”.

Изготвил становището: проф. д-р ИВАН БОРИСОВ ИВАНОВ, от катедра “Ветеринарна хирургия” на ВМФ при Тракийски университет – Стара Загора, област на висше образование „6. Аграрни науки и ветеринарна медицина”, професионално направление „6.4. Ветеринарна медицина” и научна специалност “Ветеринарна хирургия”, определен за член на научно жури със заповед № 175 от 31.01.2018 год. на Ректора Тр. Ун., гр. Ст. Загора.

1. Материали по процедурата Представените документи и материали за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” са подготвени съгласно изискванията на ЗРАС в Република България, Правилника за неговото проложение и ПРАС Тр.Ун. Последователността и сроковете на отделните етапи в процедурата са спазени.

2. Кратки биографични данни за докторанта Георги Валентинов Терзиев е роден на 18.04.1988 година. През 2012 година завършва висше образование във Ветеринарномедицински факултет, Тракийски университет и получава образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност Ветеринарна медицина. В периода от 2013 до 2014 година работи като ветеринарен лекар във Ветеринарна клиника „Св. Богородица“, гр. Стара Загора. Преподавателската си кариера започва като асистент в катедра „Ветеринарна хирургия“ през 2014 година. След този период има проведени курсове по „Педагогика“ и „Английски език“. С заповед на № 239 от 0.8.02.2017 година на Ректор на Тракийски университет е зачислен в докторантура самостоятелна форма на обучение по докторската програма „Ветеринарна хирургия“.

3. Оценка на дисертационния труд

3.1. Актуалност и значимост на проблема. Представеният ми за рецензиране дисертационен труд на ас. Георги Валентинов Терзиев е посветен на актуален научен проблем, свързан с проучване на разпространението, етиопатогенетичните фактори, клиничните признаци и аудиографски проучвания на актуални ушни заболявания при кучета. Темата на дисертацията е *актуална с клинично-приложен характер*.

От научна гледна точка проблема е с *важно теоретично и клинично измерение* за ветеринарномедицинската практика.

3.2 Структура на дисертационния труд. Подреждането на отделните раздели в дисертацията е правилно, отговаря на изискванията, а обема е достатъчен.

Дисертационния труд е написан на 192 страници и включва следните раздели: Увод – 2 стр., Литературен обзор – 52 стр., Цел и задачи - 1 стр., Материал и методи - 22 стр., Резултати – 49 стр., Обсъждане – 28 стр., Изводи – 2 стр., Приноси и препоръки за практиката 2 стр., Публикации свързани с дисертацията – 1 стр. и Списък на използваната литература – 25 страници. На 5 страници е представено Съдържанието на дисертационния труд, а на други 2 Списък на използваните съкращения.

Основните раздели от представеният ми дисертационен труд са в балансирано съотношение. Трудът е написан на добър научен стил, от който проличава владението на медицинската терминология и доброто познаване на проблема в избраната научна област. Структуриран по този начин дисертационния труд покрива необходимите критерии и изисквания за оформянето му.

3.3. Уводът е стегнат и съдържателен, като правилно, точно и конкретно откроява актуалността на поставения в дисертационния труд научен проблем.

3.4. Литературна осведоменост. Литературният обзор отразява класическите и съвременни представи за разпространението, етиопатогенезата, клиничните признаци, съвременните методи за диагностика и аудиографските изследвания при кучета със заболявания на ушите на водещи учени от световен мащаб.

Добро впечатление прави високата компетентност и съвременното виждане на автора по проучвания проблем, базирани върху систематизиране и анализиране на значителен брой литературни източници на водещите учени в това направление. Потвърдителен факт за това са използваните 243 литературни източника, като всичките са на латиница. От цитираните автор 24 или 10,0 % са от последните 5 години, 78 или 32% са от последните 10 години. За недостатък считам липсата на литературни източници на кирилица.

В края на литературния преглед д-р Терзиев прави много сполучливо обобщение в което логично мотивира целта на дисертационния труд и произтичащите от нея задачи.

3.5. Цел, задачи и методи на изследване. Целта на дисертационния труд е правилно формулирана въз основа на доброто познаване на литературата по проблема, което от своя страна гарантира нейното реализиране. Задачите на проучването са конкретни, научно обосновани, правилно формулирани и достатъчни по брой.

За осъществяването на ретроспективното проучване за разпространението и клиничните форми на заболяванията на ушите при кучето е обработена документацията на 5870 кучета с хирургически заболявания пациенти на Клиниката за дребни животни към ВМФ при Тракийски Университет гр. Стара Загора през периода 2010 – 2014 година, като 269 от тях са с отологични заболявания. Ретроспективното проучване върху микробните причинители на външния отит при кучето включва 54 пациента, а проспективното 76. От всички тези общо 130 кучета е взет материал за микробиологично изследване, изолирани са причинители и е изготвена антибиотикограми. Аудиографското проучване е извършено при 37 здрави кучета и 19 други с различни форми на възпаление на външното ухо. При 9 кучета с външен отит са проведени аудиографски изследвания преди лекуването и след проведената медикаментозна терапия. Включените в дисертационния труд изследвани животни са достатъчни по брой за да бъдат направени изводите от проучването.

Използваните методи на изследване са умело подбрани и включват достатъчен брой клинички и функционални показатели. Използваните съвременни методи на изследване и добре подбраните показатели позволяват на дисертанта да получи пълна и точна

информация за клиниката, протичането и аудиографската диагностика на възпалителните заболявания на ушите при кучета.

Достоверното доказване на получените цифрови резултати е извършено чрез вариационно статистически анализи посредством съвременни компютърни програми.

3.6. Онагледяване и представяне на получените резултати. Получените резултати от проведените изследвания са отразени коректно, точно и обективно на 49 страници, 37 таблици и 36 фигури. Всички те дават нова и полезна информация, относно разпространението, клиничните признаци и съвременните методи на диагностика на възпалителните заболявания на ушите при кучетата.

За клиничната ветеринарномедицинска практика особено ценни са резултатите от проведените аудиографски изследвания, както при здрави кучета, така и при такива с различни клинични форми на външен отит.

3.7. Обсъждане на резултатите и използвана литература. В раздела „Обсъждане“ д-р Терзиев прави анализ на получените резултати с вещината на компетентен клиницист-отолог и научен работник, успешно ги интерпретира в светлината на съвременните научни достижения в тази област, изтъква установените нови факти и закономерности. Обсъждането на получените резултати е задълбочено и в него компетентно се интерпретират установените научни резултати. Дискусията логично следва структурата на литературния обзор и собствените резултати.

В обсъждането всеки един от изследваните показатели е коментиран в различна степен, като дисертантът се е постарал, използвайки чуждия опит, целенасочено да търси обективно обусловените връзки в етиопатогенезата, клиничните прояви и аудиографските изследвания при кучета с различни клинични форми на външен отит.

В него специално място е отделено на получените аудиографски резултати – информация изключително важна, както за ветеринарните лекари работещи в клиниките за дребни животни, така и за кинолозите, развъдчиците на кучета и техните стопани.

3.8. Изводи. Въз основа на получените резултати и тяхното обсъждане, дисертантът формулира 10 извода, които отразяват същността на проведените изследвания относно разпространението на заболяванията на ушите при кучетата, етиологичните фактори, микробните причинители и тяхната чувствителност и аудиографските параметри при кучета със здрави уши и такива с възпалителни заболявания на ушите. Направените изводи са в унисон с представените резултати и тяхното обсъждане.

Първият извод е свързан с разпространението на ушните заболявания при кучета.

Изводите с №№ 2, 3, 4 отразяват резултатите за изолираните микробни причинители, предизвикващи отити и тяхната чувствителност към най-често използваните антибактериални препарати..

В изводите с №№ от 6 до 10 са показани получените резултати от извършените аудиографски изследвания при здрави кучета, при клинични пациенти с отити, преди лекуването и след проведената медикаментозна терапия при различни стойности на звуковия интензитет.

3.9. Приноси на дисертационния труд. В края на дисертационния труд авторът посочва 6 приноса, от които 3 оригинални и 3 потвърдителни, които действително са с важно клинично значение и обогатяват съществуващите информация в тази твърде интересна и недостатъчно проучена област от ветеринарната отология. Безприкословно приемам за оригинални приносите с №№ 1, 2. Считаю, че принос № 3 има потвърдителен характер.

По потвърдителните приноси нямам бележки. Приемам, че всички приноси оригинални и потвърдителни са лично дело на дисертанта.

Практическата стойност на дисертацията се изразява и в дадените от автора 4 препоръки за практиката, които биха могли да се ползват от клиничните ветеринарни лекари, работещи с животни за компания..

3.10. Публикувани статии и цитирания. Във връзка с темата на дисертационния труд са публикувани три научни статии, като д-р Терзиев е водещ автор на 2 от тях, а третият е самостоятелен. Резултатите са презентирани на научни форуми в страната. В дисертацията липсва справка за цитиранията на публикациите, свързани с темата на дисертационния труд.

Структурата и съдържанието на автореферата отговарят на нормативните изисквания и съответстват на дисертацията. Изготвено е резюме на английски език. Горепосоченото е в унисон с Препоръчителните критерии за оценяване на кандидатури за получаване на научни степени и длъжности по Ветеринарна медицина, посочени в ПРАС на Тр. Ун. (приложение 8.2).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Настоящата дисертация на тема “Клинични и аудиографски проучвания на актуални ушни заболявания при кучета” е завършен труд с научен и научно-приложен характер. Проблемът третиран в дисертационния труд е с висока степен на приложна значимост. Структурата, съдържанието и представянето на материала отговарят на всички изисквания за оформяне на дисертация, посочени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Тракийския университет, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на Уважаемите членовете на Научното жури да присъдят на асистент д-р **ГЕОРГИ ВАЛЕНТИНОВ ТЕРЗИЕВ** научната и образователна степен „ДОКТОР“ по научната специалност „Ветеринарна хирургия“, професионално направление 6.4 Ветеринарна медицина, област на висше образование 6.0 Аграрни науки и Ветеринарна медицина.

07.03.2018 год.
гр. Ст. Загора

Рецензент:.....
/проф. д-р Ив. Борисов/